

Ersin GÖKGÜN Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

BAĞIMSIZ DENETÇİLİK

Yeni Türk Ticaret Kanunuyla gündeme gelen Bağımsız Denetim, mali müşavirlik mesleğinin kabuk değiştireceği, farklı bir vizyonla hakettiği yere kavuşacağı ve ülkeye ve iş camiasına büyük fayda getireceğini savunduğumuz bir gerçekliktir. Ancak uygulama Kamu Gözetim Kurumunun aldığı veya alamadığı kararlar neticesinde karmaşık bir noktaya doğru sürüklendi. Uygulaması tüm kesimler tarafından olağanüstü fayda getirecek olan Bağımsız Denetim faaliyeti bir kısım çıkar grupları tarafından sulandırılmakta ve bu gelişmeler karşısında düzenleyici kurum olan Kamu Gözetim Kurumu yalnızca sürüklenmektedir. Bu yanlışlardan bir tanesi ve en önemlisi de geçiş sürecinde mevcut meslek mensuplarının durumlarının ne olacağıdır. Hatırlatmak gerekirse; mali müşavir meslek mensupları meslek yasalarının 2. Maddesinde sayılan mesleki konuları içerisinde bağımsız denetim bulunan, bu yetkiyi alma sürecinde de iki farklı çok zorlu sınavdan geçen ve 3 yıl kesintisiz staj yapmak durumunda olan bir meslek grubudur. Mali Müşavirlik mesleğinin üst kuruluşu olan TÜRMOB bütün bu süreçleri düzenleyen kurum olarak bağımsız denetim faaliyetiyle ilgili gelişmeler doğrultusunda tüm meslek mensuplarının yasal haklarına ve bilgi birikimlerine rağmen bir eğitim seferberliği ilan etmiş ve Türkiye genelinde ve ilgili konularda tamamı akademisyenlerden oluşan bir eğitim kadrosuyla yaklaşık 50.000 kişiyi eğitmiştir. Tüm bu yasal haklar ve yaşanan eğitim seferberliklerine rağmen, Bağımsız Denetim faaliyetini düzenleme yetkisi verilen Kamu Gözetim Kurumu bir yönetmelik ve bağlı tebliğler yayınlamaya çalışarak yapılan çalışmaların tamamını yok saymıştır. Bu uygulamaların idari ve hukuki süreçleri devam etmekle birlikte birçok meslektaşımızdan aldığımız sorulardan hareketle konuya açıklık getirmemiz gerekmektedir.

Yönetmeliğe göre yetkilendirme; lisans mezunu olan SMMM veya YMM meslek mensupları arasından Mesleki Eğitim almış ve kurum tarafından 6 başlıkta düzenlenen denetçilik sınavında başarılı olanlara verilebilecektir. Ayrıca yetki alacak meslek mensubu yönetmelikte ayrıntılı olarak belirtilen ceza ve benzeri suçları işlememiş olması gerekmektedir.

Kafaları karıştıran en önemli düzenleme mevcut meslek mensuplarının mesleki eğitimleri, sınavlar ve öncesinde kamu kurumları tarafından (SPK gibi) verilen lisanslamaların müktesep haklarının nasıl olacağı hususudur.

Normal şartlarda staja başlama sınavını vererek 3 yıl staj yapmış ve yeterlilik sınavını vererek mali müşavir olan meslek mensubu, denetçi olabilmek için 3 yıllık bir stajdan daha geçmek durumunda bırakılmıştır. Bu stajın en az 2 yılı denetçi veya YMM yanında olması gerekmektedir. Eğer bu meslek mensubu 31.12.2014 tarihine kadar başvurması koşuluyla ve yönetmeliğin yayın tarihi olan 26.12.2012 tarihi itibarıyla 15 yıllık mesleki tecrübeye sahipse bu eğitimden yani stajdan muafdır. 10 ila 15 yıl arası mesleki tecrübeye sahipse 1 yıllık bir staj, 10 yıldan az mesleki tecrübeye sahipse 2 yıl staj yapma mecburiyetindedir. Mesleki Tecrübenin hesaplamasında; başlangıç mesleki faaliyetin başlamasıdır. 3568 sayılı yasa kapsamında yapılan 1 yılı aşmamak üzere staj ve stajdan sayılan faaliyetler ile mesleki faaliyetler, bağımsız denetimde ve vergi denetiminde geçirilen süreler ile 4 yılı aşmamak kaydıyla yüksek öğretimde geçen süreler dikkate alınmaktadır. Eğer bu meslek mensubu SPK lisansına sahipse ve yapmak zorunda olduğu bu staj süreleri kadar geçmişte denetçi veya YMM yanında çalışması varsa stajını yapmış sayılmaktadır.

Ersin GÖKGÜN

Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

Mesleki eğitim yükümlülüğünü yerine getiren meslek mensubu ikinci aşama olarak KGK tarafından yapılacak olan sınavda da başarılı olmak durumundadır. 6 başlıkta yapılacak olan bu sınavların "e" bendi olan SPK, Bankacılık, Sigorta, Özel Emeklilik sınavı bu konularda çalışacaksa alınacak olan bir sınav olması münasebetiyle ihtiyardır. Ayrıca sınavlarda, SMMM ünvanlı meslek mensupları Muhasebe ve Genel Hukuk, YMM ünvanlı meslek mensupları da Muhasebe, Kurumsal Yönetim ve Genel Hukuk konularından muaf tutulmaktadır. Geçmişte SPK ve benzeri kamu kurumları tarafından açılan lisanslama programlarından sınava girerek lisans belgesini alamamış meslek mensuplarının bu sınavlarda almış oldukları notlarda geçerliliğini korumaktadır.

Gelelim diğer muafiyetlere; mesleki eğitim yükümlülüğünü (muafiyetten faydalanarak) yerine getirdiniz ve 26.12.2012 itibariyle 15 yıllık mesleki tecrübeye sahipsiniz ne yapacaksınız? İki adet seçim hakkınız var. Birincisi bu durumda ki meslek mensupları için KGK'nun üniversiteler aracılığıyla düzenlediği özel eğitimlere katılarak lisansınızı alacaksınız. Bu eğitimler sınav yükümlülüğünü ortadan kaldırmak için tertiplenen eğitimler olup mesleği eğitim (staj) yükümlülüğüyle ilişkisi yoktur. Ayrıca bu eğitimleri vermek için tek bir üniversite değil birçok üniversite yetki almış ve almaya devam etmektedir. Yaklaşık eğitim maliyetide 4.500 TL civarında olmaktadır. İkinci seçenek ise direk sınavlara girmektir. Bu seçenek özellikle SPK lisanslama sınavlarına girerek ortalama tutmadığı için başarısız sayılan meslek mensupları için tercih edilmesi akıllıca olan bir tercihtir. Çünkü 4 dersten sınava girecek olan meslek mensubu bunların tamamından veya çoğunluğundan (SPK sınavındaki notları doğrultusunda) muaf tutularak sadece yükseltme sınavına girmek suretiyle lisans hakkı kazanabilecektir. Örneğin; SPK lisanslama sınavında Denetim dersinden 60, SPK mevzuatı dersinden 60, Muhasebe Standartları dersinden 60 puan aldınız. Böylelikle 70 olan ortalamayı tutturamadığınız için lisans belgesi alamadınız. KGK mevzuatına göre eğer YMM iseniz mevcut derslerden bir tanesini seçerek yükseltme sınavına girmeniz gerekmektedir. Eğer SMMM iseniz Kurumsal Yönetim İlkeleri ve Finansal Yönetim dersini ortalamanızı 70 yapacak şekilde almanız eğer alamıyorsanız bu dersten 60 veya üzeri bir not almak kaydıyla bir başka dersten yükseltme sınavına girmeniz gerekmektedir.

Sınavlarla ilgili muafiyet içeren bir diğer konu kamu kurumlarından (SPK vb) edinilen lisans belgelerinin geçerlilik durumudur. Bu belgelerin direk olarak kazanılmış hak olarak geçerliliği bulunmamaktadır. Bu belgeler 31.12.2014 tarihine kadar başvurulması koşuluyla sınav yükümlülüğünü ortadan kaldırmaktadır. Mesleki eğitim yükümlülüğünü gerek staj yoluyla, gerekse de muafiyetlerden faydalanarak yerine getiren meslek mensupları eğer SPK lisansları bulunuyorsa direk olarak lisans alabilmektedirler.

Mali Müşavir meslek mensuplarına yıllardır yapmakta oldukları bir iş, lisans adı altında tekrar verilmeye çalışılmaktadır. KGK'nun yapmakta olduğu yanlıştan dönerek, yakın zamanda TÜRMOB'un düzenlemiş olduğu eğitimleri kabul ederek üniversitelere kaynak aktarma çabasından vazgeçmesi gerekmektedir. Nitekim 4500 TL bedel biçilen eğitimleri TÜRMOB kendi imkanlarıyla ücretsiz olarak vermiştir. Bu eğitimlerin yeterliliğiyle ilgili en trajikomik durum ise eğitim verecek üniversitelerin bir kısmının eğitim materyali olarak TÜRMOB'u referans göstermeleridir.

Sevgi ve Saygılarımla

Ersin GÖKGÜN

Mersin SMMMO Yönetim Kurulu Üyesi

Bağımsız Denetim Eğitmeni